

Voor 'gewone' bridgers

Bied- en speeltechniek

Ook vragen over spelregels en bestuurlijke kwesties waarvan elke 'gewone' bridger het antwoord zou moeten weten, behandelen we in de Bridge Training

In de periodieken Arbitrair, BestuurWijzer en NBB-Rekenprogramma bespreken we de onderwerpen die vooral op het bord liggen van de betreffende functionarissen

Alle reeds verschenen nummers staan op:
www.bridgeservice.nl

Redactie: Carolien de Koomen, Margriet Jansze, Ron Jedema, Siger Seinen, Jan van Die, Frans Schiereck en Rob Stravers (eindredactie)

De vakantiemaanden liggen alweer achter ons, de r is in de maand, wat voor de banketbakkers het sein is voor het bakken van speculaas, en over ruim acht weken verwelkomen we Sinterklaas met zijn zwarte pieten!

Ik kan mij voorstellen dat deze eerste zin onthutsend uitpakt. En dat, lieve lezer(es), past uitstekend bij het onderwerp van deze Training: dwang!

Waarom dwang? Dat heeft alles te maken met het volgende verzoek.

Hallo Robérto,

Ik ben weer 'ns met de "Bridge Beter kalender 2019" aan de slag en met name het probleem van 12 mei.

Hier wordt beweerd dat als west minimaal 5 harten en 4 klaveren heeft, hij in dwang komt en het contract van 5♦ wordt gemaakt.

Als ik het hele spel zie, kan ik begrijpen dat dat zo is, maar hoe kom ik daar aan het begin van het spel achter?

Zou je in de Training over dit onderwerp willen uitweiden?

Natuurlijk wil ik dat. Maar ik voel mij wel verplicht om vooraf te benadrukken dat ik absoluut geen gediplomeerd bridgedocent ben! Je zou mij kunnen beschouwen als een beunhaas. Je bent dus gewaarschuwd!

Wat is dwang?

Dummy west

♠ A B
♥ H
♦ -
♣ -

Leider oost, is aan slag

♠ 2
♥ 4
♦ 2
♣ -

Jouw zuidkaarten

♠ H V
♥ A
♦ -
♣ -

Je speelt een SA-contract tegen.

Best leuke kaarten. Maar wat zijn ze waard? Want wat doet de leider: hij speelt zijn *vrije* ♦2! En nu ben jij. Als je hartenaas opruimt, zal de leider ♠B buiten zetten. Kies je voor ♠V, dan volgt daarop ♥H. Met als gevolg dat je geen slag zult winnen, wat je ook doet.

Het grote probleem is dat jij eerder moet bijspelen dan dummy. De leider kan in alle rust kijken wat jij opruimt en daarvan profiteren.

Nu is **west** leider en aan slag en zit je wél achter dummy ...

Leider west

♠ 2
♥ A B
♦ 2
♣ -

Dummy oost

♠ A B
♥ 2
♦ -
♣ 2

Jouw zuidkaarten

♠ H V
♥ H V
♦ -
♣ -

Maar ook deze leider heeft een irritante vrije ruitenkaart. In dummy kan hij daarop probleemloos ♣2 opruimen. Maar jij kunt niets missen.

Stel dat je ♠V opruimt, dan winnen OW daarna ♠AB en ♥A. En als je afstand doet van ♥V, zijn ♥AB en ♠A goed voor de laatste drie slagen.

De kracht van dwang kan zelfs een overmacht aan punten totaal verlammen.

Dummy noord	
♠ A 2	
♥ H	
♦ -	
♣ -	
West	Oost
♠ H V	♠ B 10
♥ A	♥ -
♦ -	♦ -
♣ -	♣ A
Leider zuid	
♠ 2	
♥ -	
♦ 2	
♣ 2	

Leider zuid is aan slag en ziet een dreigende verliezer in schoppen, harten en klaveren.

Maar met de inmiddels beroemde en noodzakelijke vrije 'dwangkaart', ook nu weer ♦2, helpt hij west én oost in de problemen.

West moet ♥A vasthouden, anders win jij na ♦2: ♠A en ♥H. West moet daarom afscheid nemen van ♠V.

Door het opruimen van wests ♠V moet **oost** ♠B10 bewaren. En dat kan, mits oost dan ♣A opruimt ... Leider zuid wint dus – ondanks OW's poppenkabinet – alle slagen.

Hoe kun je een dwangsituatie creëren?

1. Een tegenspeler moet in **twee kleuren** een controle vasthouden.
2. Je moet een (dwang)kaart spelen in een kleur waarin deze tegenspeler geen kaart meer heeft.
3. De tegenspeler moet op dat moment geen kaart kunnen missen. Hij moet een kaart bijspelen waarmee hij in ieder geval in één kleur zijn dreigende slag opgeeft.*)
4. De leider moet verbinding houden naar de kleur die na het afgooien van de tegenspeler de resterende slagen oplevert.

*) **Punt 3** schreeuwt om een vuistregel. Een dwangsituatie kan nooit tijdens de eerste slagen ontstaan, want dan hebben de tegenspelers voldoende kaarten die ze probleemloos kunnen opruimen. Je kunt de tegenspelers alleen in het **eindspel** dwingen een kaart bij te spelen die ze het liefst nog even vasthouden. Dit betekent dat je verliesslagen die niet zijn te voorkomen, zo snel mogelijk aan je tegenstanders moet gunnen! Houd deze voorwaarde goed in gedachten.

Nu jij!

Je zit in een mooi 6SA-contract. OW pasten tijdens jullie indrukwekkende biedserie.

West start met ♥V.

♠ A 3 2
♥ A 5 4 3 2
♦ 3 2
♣ 4 3 2

♠ H V 5 4
♥ H 6
♦ A H 4
♣ A H V B

Je telt – uiteraard – slechts elf vaste slagen, net ééntje te weinig.

Dat zijn er twaalf als de ontbrekende schoppenkleur precies 3-3 zit. Maar alleen daarop gokken, gevolgd door een klaagzang na 6SA-1 omdat de schoppen tegenzaten, is te gemakkelijk. De kans op 3-3 is immers veel kleiner, grofweg één op drie, dan op een andere verdeling. Je moet op zoek naar een beter speelplan.

Met de eerste twee pagina's van deze Training nog vers in het geheugen weet je nog vaag iets over 'dwang'. Met als belangrijkste wetenschap dat een tegenspeler in de problemen **kan** komen als hij in **twee kleuren** een dreigende slag in handen heeft.

Denk nog even rustig verder; ik doe dat op de volgende pagina.

Rustig verder denkend

Een speler kan alleen in 'opruimproblemen' komen als hij minstens **twee kleuren** moet bewaken. Dus rijst de vraag welke tegenstander je kunt inschatten op een dreigende verliezer in twee kleuren.

West's uitkomst duidt op minstens een 4-kaart harten; die kleur moet west dus in ieder geval bewaken als hij jou daarin pijn wil doen.

In welke tweede kleur zou west je dan nog meer kunnen dwarsbomen?

♠ A 3 2
♥ A 5 4 3 2
♦ 3 2
♣ 4 3 2

♠ H V 5 4
♥ H 6
♦ A H 4
♣ A H V B

Zoek nog even rustig verder.

Tweede dreiging

Met de ontbrekende schoppen 3-3 maak je in schoppen de 12^e slag. De kans dat de schoppen niet 3-3 zitten is helaas groter. Dus dreigt er voor jou (naast een harten- en een ruitenverliezer), een verliezer in schoppen.

Dus kun je niets anders doen dan hopen dat, als de schoppen niet 3-3 zitten, **west** naast zijn 4+ in harten de meeste schoppenkaarten heeft. Hoeveel dat er zijn, maakt niet uit: hij moet daarvan in ieder geval vier schoppenkaarten vasthouden om te voorkomen dat jij de vierde schoppenslag wint! In harten moet hij minstens drie kaarten in handen houden.

Daarom ga je er vanuit dat west (minstens) een kwartet heeft in de beide hoge kleuren:

	♠ A 3 2	
	♥ A 5 4 3 2	
	♦ 3 2	
	♣ 4 3 2	
♠ 10 9 8 7		♠ B 6
♥ V B 10 9 8		♥ 7 6
	♠ H V 5 4	
	♥ H 5	
	♦ A H 5	
	♣ A H V B	

En dan is nu de vraag: hoe moet je spelen om west in dwang te brengen? Denk daarbij ook aan punt 3 (pagina 3).

Hoe je west in dwang brengt

	♠ A 3 2	
	♥ A 5 4 3 2	
	♦ 3 2	
	♣ 4 3 2	
♠ 10 9 8 7		♠ B 6
♥ V B 10 9 8		♥ 7 6
	♠ H V 5 4	
	♥ H 5	
	♦ A H 5	
	♣ A H V B	

En dan is nu de vraag: hoe moet je spelen om west in dwang te brengen? Denk daarbij ook aan punt 3 (pagina 3).

Stel, je wint de uitkomst met ♥H. En je speelt daarna: ♣AHVB en ♦A. Dan heb je zes slagen gespeeld en houden alle spelers nog zeven kaarten over.

	♠ A 3 2
	♥ A 5 4
	♦ 3
	♣ -
Dan heeft west nog:	
♠ 10 9 8 7	
♥ B 10 9	
	♠ H V 5 4
	♥ 5
	♦ H 5
	♣

Als je nu ♦H speelt, heeft west nog geen probleem: hij kan veilig ♥9 opruimen. Om een hartenslag te kunnen maken hoeft hij immers slechts twee harten vast te houden. Oost houdt beslist zijn ruiten vast, waardoor je naast een hartenslag ook een slag in ruiten zult verliezen.

Deze dwangpoging blijkt dus geen dwang op te leveren. Wat had je moeten doen om west wél in dwang te brengen? West komt namelijk wél in (te) grote problemen als hij ook de volgende slag niet kan bekennen.

Ik geef mijn antwoord op de volgende pagina. Denk aan punt 3 ...

Wel in dwang

♠ A 3 2
♥ A 5 4 3 2
♦ 3 2
♣ 4 3 2

♠ 10 9 8 7

♥ V B 10 9 8

♠ B 6

♥ 7 6

♠ H V 5 4
♥ H 5
♦ A H 5
♣ A H V B

De oplossing zit in punt 3: het vroegtijdig weggeven van een niet te voorkomen verliezer. Duik de uitkomst!

Je kunt ook de uitkomst winnen met ♥H en de tweede slag aan OW gunnen met 'cadeau geven' van een ruitenslag: speel ♦5.

Dan speel je in de 8e slag ♦H en heeft west het wél (te) moeilijk:

Hij moet dan van:

♠ 10 9 8 7

♥ B 10

een kaart opruimen.

En daarmee ontstaat jouw 12e slag, in harten of in schoppen.

Nu jij, zónder mijn overpeinzingen!

♠ H V 3 2
♥ 4 3 2
♦ 3 2
♣ 5 4 3 2

♠ A 5 4
♥ A H V B 6 5
♦ A B
♣ A 6

Tegen jouw 6♥-contract start west met ♣H.

Alle andere leiders hopen op een 3-3-verdeling van de schoppenkleur. Jij hoopt echter dat de ontbrekende schoppen niet 3-3 zitten, omdat je je dan juist kunt onderscheiden ... Ik spreek je zó.

Bridge Training 803, 5 september 2019, robstravers@xs4all.nl

Nu jij, zónder mijn overpeinzingen en met alleen maar een vraagje!

♠ H V 3 2	
♥ 4 3 2	
♦ 3 2	
♣ 5 4 3 2	
♠ 7 6	♠ B 10 9 8
♥ 10 9 8	♥ 7
♦ 9 8 7 6	♦ H V 10 5 4
♣ H V B 10	♣ 9 8 7
♠ A 5 4	
♥ A H V B 6 5	
♦ A B	
♣ A 6	

Tegen jouw 6♥-contract start west met ♣H.

Als je al een speelplan bedacht, kun je dat mooi controleren als de ontbrekende kaarten zitten zoals in dit spel.

En houdt je bouwplan ook rekening met het vroegtijdig afgeven van een zekere verliesslag?

Zalig zijn de gevenden ...

♠ H V 3 2	
♥ 4 3 2	
♦ 3 2	
♣ 5 4 3 2	
♠ 7 6	♠ B 10 9 8
♥ 10 9 8	♥ 7
♦ 9 8 7 6	♦ H V 10 5 4
♣ H V B 10	♣ 9 8 7
♠ A 5 4	
♥ A H V B 6 5	
♦ A B	
♣ A 6	

Tegen jouw 6♥-contract start west met ♣H.

Je speelt een troefcontract, dus tel je eerst je dreigende verliezers. Vanuit de zuidhand tel je er twee: ♦B én ♣6 zullen beslist een OW-kaart treffen die hoger is.

Met de schoppen 3-3 is 6♠ een gelopen koers: op dummy's vierde schoppen ruim je de ruiten of klaverenverliezer op. Maar ... met de schoppen 4-2, 5-1 of 6-0, ben je kansloos zónder dwanginstrument.

Daarom hoop je dat de speler met minstens een 4-kaart schoppen, óók ♦HV in handen heeft. Die moet dan namelijk vier schoppenkaarten vasthouden en een ruitenhonour.

Om te beginnen duik je de uitkomst!

Een speler kan immers alleen in dwang komen als het nog om één dreigende verliezer gaat. Andere verliezers die je niet kunt voorkomen, sta je zo snel mogelijk af.

De tweede slag is absoluut voor jou.

Die zal na je duik waarschijnlijk voor ♣A zijn.

Speel dan ♦A en pak vijf hartenslagen op.

Met de eerste twee slagen mee zijn dat acht slagen. Oost heeft dan nog precies:

♠ B 10 9 8
♦ H

Overigens had west ook de meeste schoppen mogen hebben met ♦HV. Als die twee 'dreigende kleuren' maar bij elkaar zitten!

Nu speel je je zesde harten en staat oost (of west) weer voor een vreselijke keus: hij mag kiezen met welke kaart jij je contract veiligstelt: dummy's laatste schoppen of ♦B.

Vind je dit allemaal te moeilijk? Onthoud dan één ding als je één slag te kort komt en vermoedt dat je eigenlijk op dwang zou moeten spelen:

1. Gun je tegenstanders lekker snel de slagen die ze in ieder geval zullen winnen.
2. Draai na verliezers die je je kunt permitteren jouw slagen af, en let daarbij goed op de kaarten die worden opgeruimd in de kleuren waarvan jij op het eind moet leven.

Dan is de kans groot dat - zonder een concreet dwangplan voor ogen - een tegenspeler toch in grote nood komt en jou uiteindelijk helpt je contract te maken.

Uiteraard kijk je dan alsof je op dwang speelde. ☺

Lezers Mailen

Was is de juiste of beste biedserie en eindcontract?

<p>♠ A 6 5 ♥ V 8 7 ♦ 8 7 4 ♣ A H 10 3</p>	<p>♠ 10 4 2 ♥ 6 2 ♦ V B 10 9 3 2 ♣ B 4</p>	<p>♠ V 9 ♥ A H 10 9 5 4 3 ♦ 6 5 ♣ 8 6</p>
<p>♠ H B 8 7 3 ♥ B ♦ A H ♣ V 9 7 5 2</p>		

Aan drie tafels ging dat als volgt:

Bieding 1				Bieding 2				Bieding 3			
W	N	O	Z	W	N	O	Z	W	N	O	Z
1♣	pas	1♥	1♠	1♣	pas	3♥	3♠	1♣	pas	1♥	1♠
1SA	2♠	3♥	3♠	4♥	4♠	5♥	dbl	1SA	2♠	4♥	4♠?
a.n.				a.n.				dbl			

Enkele behaalde resultaten:

2 maal door oost: 5♥-1, waarvan 1x gedoubleerd

1 maal door zuid: 3♠-2

1 maal door noord: 3♠-3

Bep & Anton:

Kwetsbaarheid is niet gegeven maar kan van belang zijn.

Biedverloop 1

Het 3♥-bod van oost kan goed uitpakken, maar is wel erg voorzichtig. Meer voor de hand ligt 4♥. Bieden NZ hierover 4♠, dan doubleert west.

Biedverloop 2

De afspraak is blijkbaar dat 3♥ een 7-kaart harten aangeeft met een niet zo'n sterke hand. Als dat zo is, is oost na 3♥ uitgeboden en hoort hij/zij over 4♠ de beslissing over te laten aan west.

Dat geldt ook als oost ♠ x

♥ A H x x x x x

♦ V x x

♣ x x heeft, en met ♠V al helemaal.

Biedverloop 3

4♠ van zuid kan (bij een gunstige kwetsbaarheid een goede redding zijn. West doubleert 4♠ en zuid gaat 2 of 3 down.

Toch een slagje nadeel

Het spel loop op het einde, west claimt en NZ zijn het daarmee eens.

Dan gaan de kaarten terug in het bord. De kaarten van west, noord en oost zitten weer in het bord. Dan zegt zuid: Wacht eens, volgens mij krijgen we nog een slag (en dat klopt). Hoe gaan we daarmee om?

Dit was het laatste spel van die ronde. Terwijl west, noord en oost wachten om te wisselen, zit zuid nog met zijn kaarten in de hand na te denken over het spel.

Wij als wedstrijdleiders wisten het ook niet helemaal zeker (we hebben die slag alsnog afgegeven).

Artikel 68?

Wat zegt jullie team daarover?

Rob:

Artikel 69 scheidt duidelijkheid.

ARTIKEL 69

Het instemmen met het opeisen of afstaan van slagen

A. *Instemming is definitief*

Instemming met het opeisen of afstaan van slagen wordt definitief als een partij het eens is met het opeisen of afstaan van slagen door een tegenstander en hiertegen geen bezwaar aantekent voordat ze een bieding doet in een volgend spel **of voor het einde van de ronde als dat eerder is**. De score op het bord wordt berekend alsof het spel normaal gespeeld is.

B. *Intrekken van de instemming*

Het instemmen met een opeisen of afstaan van slagen (zie A) kan ingetrokken worden binnen de periode van herstel zoals vastgesteld in [artikel 79C](#):

1. als een speler ingestemd heeft met het verlies van een slag die zijn partij daadwerkelijk heeft gemaakt; of
2. als een speler ingestemd heeft met het verlies van een slag die zijn partij waarschijnlijk gewonnen had als het spel doorgegaan was.

De score op het bord wordt opnieuw berekend, waarbij een dergelijke slag wordt toegekend aan de partij van die speler.

Zelfs als ook zuid zijn kaarten al had teruggestoken, mag het aantal afgestane slagen worden gecorrigeerd omdat de ronde nog niet is afgelopen.

Maar ... stel nu even dat de ronde wél was afgelopen en/of zuid of noord een bieding doet in een volgend spel?

ARTIKEL 71

Het afstaan van slagen geannuleerd

Indien eenmaal slagen afgestaan zijn, moet dit gehandhaafd blijven, behalve wanneer binnen de periode van herstel zoals vastgesteld in [artikel 79C](#) de wedstrijdleader het afstaan van slagen moet annuleren, namelijk als:

- A. een speler een slag heeft afgestaan die zijn partij daadwerkelijk had gemaakt, of
- B. een speler een slag heeft afgestaan die niet verloren had kunnen gaan bij iedere normale (*Noot: Voor het gebruik van de [artikel 70C](#) en artikel 71 geldt dat "normaal" omvat: een speelwijze die zorgeloos of minder goed zou zijn, rekening houdend met het niveau van de betrokken speler.*) voortzetting van het spelen.

De score op het bord wordt opnieuw berekend, waarbij een dergelijke slag wordt toegekend aan de partij van die speler.

En artikel 79C verruimt de periode van herstel als het gaat om een slag die niet verloren had kunnen gaan. Zonder specifieke regeling van de club tot een half uur na publicatie van de uitslag.

Moet ik ♥5432 echt eerst bieden?

Wij hadden:	Partner west	Ik
	♠ 3 2	♠ A H 7 6
	♥ A 9 8 7	♥ 5 4 3 2
	♦ H V 4 3	♦ 9 8
	♣ A 7 6	♣ 5 4 3
En we boden:	1♦ 1SA	1♠ pas
Noord kwam tegen 1SA uit met klaveren; mijn partner ging kansloos -1. Andere OW-paren maakten 2♥ C. Ik weet niet hoe ik aan mijn partner kan uitleggen dat hij in plaats van 1SA beter 2♥ had kunnen bieden? Jij wel?		

Rob:

Nee, ik weet ook geen argument dat pleit voor een 2♥-rebid van jouw partner. Sterker, ik zie alleen maar een groot nadeel van zijn 2♥ na jouw bijbod van 1♠: daarmee zou hij namelijk een veel te sterke hand beloven, omdat hij daarmee de 2-grens in zijn (♦)openingskleur overschrijdt met een nieuwe kleur. Dat mag alleen met flinke extra kracht, minstens 17 punten. Zo'n rebid noemen we reverse.

Maar je hebt wel gelijk: jullie hadden ook in 2♥ moeten eindigen. En dat lukt als jij ... niet je vierkaart schoppen maar je hartenvierkaart het eerst biedt. Je partner verhoogt dan jouw 1♥ naar 2♥. Omdat je maar zeven punten hebt, is 2♥ dan jullie eindcontract.

En je partner maakt beslist zijn contract als hij niet meteen troef trekt, maar schoppen en ruiten speelt, om even lekker heen-en-weer te troeven ☺.

Spelregelvraagstuk

Vraag van vorige week met het antwoord

Je bent leider in een 3SA-contract. Je won de vierde slag **in je hand**. Je denkt even na en zegt dan tegen dummy: 'Ruitenboer', waarop dummy meteen reageert met: 'Je bent in de hand', waarop je uit de hand ruitentien speelt.

Je linkertegenstander is het daar niet mee eens en zegt: 'Ik accepteer het voorspelen van dummy's ruitenboer.'

Wat is correct? *Je mag meer antwoorden goed rekenen.*

- a. Dummy is in overtreding met zijn waarschuwing *je bent in de hand*.
- b. Jij mag ruitentien uit de hand spelen, omdat dat in dezelfde kleur is als ruitenboer.
- c. Je linkertegenstander heeft **NIET** het recht om het voorspelen uit de verkeerde hand te accepteren.
- d. Je linker- én rechtertegenspeler hebben het recht **WEL** om het voorspelen uit de verkeerde hand te accepteren.

Antwoord	Punten	Toelichting
a.	3	Correct. Dummy mag proberen te voorkomen dat de leider een overtreding begaat. Op het moment dat de leider zeer belangstellend kijkt naar de kaarten van dummy, mag dummy zeggen dat hij in de hand is. Op het moment dat de leider 'ruitentien' zegt, is daarmee een kaart gespeeld uit de verkeerde hand. En dummy mag niet als eerste de aandacht vestigen op een overtreding.
b.	-5	Fout
c.	-5	Fout
d.	7	Helemaal waar. De tegenspelers mogen echter niet overleggen. Zodra één van de tegenspelers de uitkomst accepteert, geldt die. Als beide tegenspelers tegelijk een verschillende wens uitspreken, geldt de wens van de tegenspeler die links zit van de 'verkeerde hand'.

Spelregelvraagstuk 2, West geveer / niemand kwetsbaar

West	Noord	Oost	Zuid
pas	pas	pas	1♥
pas	4♣*	pas	4♦*
pas	4SA	pas	5♥
pas	6♥	allen passen	

*4♣, 4♦ en 4SA zijn conventioneel. 4♣ en 4♦ beloven alleen een controle in de kleur (aas óf een renonce) en 4SA vraagt naar het aantal azen.

Welke biedingen zijn alerteerplichtig? (Niets inzenden; in de volgende Training staat mijn antwoord).